

6

KLOASBOER

Aan de nieuwe Schoolweg, vlak voor de dorpskern, ligt één van de oudste erven van “t hooge hexsel”. Dit erf “de Kloasboer” lag vroeger aan de “brink” en wordt in de leenregisters van 1381 al genoemd. In de 15e eeuw kwam het in bezit van het klooster Sibculo. In een “richtersbrief” in het kloosterarchief uit 1454 wordt melding gemaakt dat het goed “Johannyck in de buurtschap Heggelse, kerspel Wederden”, werd verkocht.

7 KULTURHUS HOGE HEXEL

Het Kulturhus in Hoge Hexel is in het voorjaar van 2009 geopend. Dit gebouw is een voorbeeld van samenhangigheid binnen de bevolking. Vele vrijwillige handen hebben samen een groot deel van dit gebouw tot stand gebracht. Met de aangrenzende basisschool en de sportzaal is dit een plek waar de Hexelaars, van jong tot oud, elkaar dagelijks kunnen ontmoeten en activiteiten kunnen ontplooiën.

Praktische informatie

- ▶ lengte wandeling: 5 km, ca. 1 uur
- ▶ Markering: palen met schaapskooibordjes
- ▶ Bezienswaardigheden: De nummers op de plattegrond verwijzen naar de bezienswaardigheden langs de wandelroute.
- ▶ Onverharde paden: De wandelingen gaan soms over onverharde paden en zijn dan minder toegankelijk voor rolstoelen.

Hoge Hexel 5km

- ▶ **Startpunt**
Schaapskooi
Piksenweg t/o 5a Hoge Hexel
- ▶ **Openbaar vervoer**
Station Wierden;
lopend ca. 1 uur (5 km) naar Hoge Hexel
- ▶ **Auto**
Provinciale weg Wierden - Den Ham; bij hmp 4.0 afslag Piksenweg.
Schaapskooi in de eerste bocht bij de Hervormde kerk.

Uitgave, samenstelling en initiatief: Stichting Cultureel Erfgoed Hoge Hexel; **Ontwerp:** Michelangela, Utrecht; **Druk:** Allprint, Utrecht; **Ondersteund door:**

OMMETJE

U geniet van de glooiende akkers, groene weilanden, ruwe natuurterreinen en authentieke boerenerven. Ervaar hoe “mchtig mooi” Hoge Hexel is!

Dit Ommetje is een initiatief van de
Stichting Cultureel Erfgoed Hoge Hexel

Hoge Hexel 5km

omgeving Hoge Hexel (gemeente Wierden)

Hoge Hexel ligt ten noorden van de kern van Wierden en verbindt de buurgemeenten Hellendoorn en Vriezenveen. Het dorp ligt op een verhoogde rug (stuwwal) in het landschap, dat ontstaan is door schuivend landijs tijdens de laatste ijstijd. Op deze hoge gronden ontstonden de eerste bouwlanden (essen). De wegen liggen om en over de essen waardoor de erven zijn verspreid. Deze verspreide erven vind je nu nog duidelijk terug. De Schaapskooi, samen met de aangrenzende schuur, vormt een ruimtelijk geheel in de fraaie landschappelijke omgeving. Het is vooral een karakteristiek dorpsgezicht voor de "entree" vanuit zuidelijke richting. Met trots mag men zeggen: "Hoge Hexel, machtig mooi, toen en nu".

'T SKOAP'NSKOT"

De met riet gedekte schaapskooi werd rond 1800 op het "erve Berends" in Hooge Heksel gebouwd. Kenmerkend aan deze schaapskooi zijn de houten wanden die aan de buitenzijde met aarde zijn aangevuld. In deze aarden wallen staan de houten schoorpalen die de kapconstructie zijdelings steunen. Op de verdiepte bodem van de schaapskooi werden afgestoken heideplaggen met de mest van de schapen afgewisseld. De heideplaggen deden dienst als een soort stro. Met deze menging van heideplaggen en mest werd na de winter de rond het erf liggende akkers op de essen vruchtbaar gehouden. Tot 1923 bezat het erve Berends 120 schapen die destijds over de lagergelegen heidevelden graasden. Na de komst van de kunstmest had de schaapskooi als potstal zijn functie verloren en zag je ook geen schapen meer op de heide grazen.

KIKKERPOEL

De kikkerpoel ligt aan de rand van het voormalig erf "klein Douwel" en huisvest een leger aan kikkers. Rond 1990 werd deze "wel" met ondersteuning van het Overijssels landschap door de toenmalige eigenaar als kikkerpoel ingericht. In het verleden werd deze als voedingsplaats gebruikt. Het "Welwater" is water dat natuurlijk naar de oppervlakte welt door het ontbreken van afsluitende leemformaties in de ondergrond. Het is grondwater dat zich onder druk een weg zoekt vanaf hoger gelegen delen.

Door de geïsoleerde ligging wordt deze poel veelal gebruikt als drinkplaats voor reeën die in de directe omgeving in de natuurgebieden leven.

VITENSPAD

Onder dit waterwingebied zit op tientallen meters diepte het grondwater dat Vitens oppompt. Vitens heeft een vergunning voor het winnen van 2,5 miljoen m³ grondwater per jaar op de terreinen bij Hoge Hexel. Het opgepompte water wordt getransporteerd naar het aangrenzende drinkwaterproductiebedrijf waar het geschikt wordt gemaakt als drinkwater om aan de klant te kunnen leveren. Alleen door de kwaliteit van de waterbronnen te beschermen en de voorraden zorgvuldig te beheren, kunnen we nu en in de toekomst goed drinkwater blijven leveren. Vervuiling in het grondwater moet worden voorkomen. Vitens stimuleert daarom schone activiteiten, zoals milieuvriendelijke recreatie, biologische landbouw en natuurontwikkeling, rond de waterwinningen.

OUDE ZWOLSEWEG 6

Verscholen achter de Es ligt aan de Oude Zwolseweg het monumentale boerderijtje met "Schöppe" en "Kokhuus" dat in vroeger jaren bekend stond als één van de "stille knippen". Omdat 't Heksel een knooppunt van wegen was waren er meerdere zogenaamde "stille knippen" waar zonder "patent" werd getapt. Deze aan de route van Zwolle naar Duitsland gelegen boerderij stond bekend als "de Lappe" Deze naam werd ontleend aan de witte Lap die de moeder des huizes buiten het raam hing om aan de in het nabije Westerveen werkende zoons kenbaar te maken dat de middagpot klaar stond. Een voorloper dus van de mobiele telefoon.

MONUMENT KAPITEIN LANCKER

Albert Ferdinand Lancker is op 2 maart 1894 in Utrecht geboren. Na twee dienstperioden in Ned. Indië wordt hij in 1935 bevorderd tot Kapitein. In december 1940 wordt hij door de Duitse bezetter gevangen genomen en zit enkele maanden in de Scheveningse gevangenis. In augustus '42 verplaatst hij zijn activiteiten naar Twente, waar hij een netwerk van verzetsmensen opbouwt. Als spil van de Raad van het Verzet in Twente en Salland organiseert hij met succes droppings van wapens en geheim agenten vanuit Engeland. Onder de naam Evert wordt hij in november 1944 commandant van het district Salland. Die functie blijft hij bekleden tot aan zijn tragische dood. Bij zijn vluchtpoging vanuit de "verzetswoning" van meester Nijboer aan de Hexelseweg werd Lancker door twee kogels dodelijk getroffen. Op deze plek in het Hexelerflief stierf Lancker. Volgens sommige bronnen heeft hij zich zelf door het hoofd geschoten omdat hij niet in handen van de Duitsers wilde vallen. Door andere bronnen werd dit voorval niet bevestigd.

